

Закупівля природного газу: практика моніторингу

Закупівля природного газу в цьому опалювальному сезоні стала справжнім квестом для замовників. Та все ж, незважаючи на невизначеність і труднощі у придбанні природного газу, чимало закупівель з ТОВ «Газопостачальна компанія "Нафтогаз Трейдинг"» є завершеними.

Водночас, попри нагальність придбання природного газу, замовникам слід бути пильними та враховувати особливості закупівель, передбачених абзацом 2 пункту 3 частини 7 статті 3 та абзацом 2 пункту 3 частини 2 статті 40 [Закону України «Про публічні закупівлі»](#) (далі — Закон про закупівлі, Закон). Адже Державна аудиторська служба України (далі — ДАСУ) активно моніторить закупівлі природного газу.

Так, під моніторинг ДАСУ підпали уже близько двох десятків закупівель природного газу, які проводились на підставі абзацу 2 пункту 3 частини 2 статті 40 Закону про закупівлі, а саме: *якщо у замовника виникла нагальна потреба здійснити закупівлю у разі виникнення особливих економічних чи соціальних обставин, пов'язаних з негайною ліквідацією наслідків надзвичайних ситуацій, що унеможливають дотримання замовником строків для проведення тендеру.*

Зобов'язання замовникам за результатами моніторингу

У закупівлях [UA-2021-10-25-006052-b](#), [UA-2021-10-25-003378-b](#), [UA-2021-10-22-012944-b](#), [UA-2021-10-26-001708-b](#) замовники у відповідях за результатами запитів про надання пояснень аудиторам прийняли рішення про скасування переговорної процедури закупівлі на підставі, передбаченій пунктом 2 частини 8 статті 40 Закону про закупівлі, а саме: неможливість усунення порушень, що виникли через виявлені порушення законодавства щодо закупівель у зв'язку з тим, що не завантажено жодних підтвердних документів для застосування переговорної процедури закупівлі.

У наступних закупівлях **замовники підвантажили в систему потрібні документи на запит ДАСУ**, а не при оголошенні переговорної процедури, як цього вимагає Закон:

оголошення № [UA-2021-10-22-008322-b](#):

протокол засідання від 12.10.2021 № 15/09-21 Експертної комісії Державної служби України з надзвичайних ситуацій з визначення рівнів та класів надзвичайних ситуацій з Переліком надзвичайних ситуацій (додаток № 3 до протоколу № 15/09);

протокол позачергового засідання комісії з питань техногенно-екологічної безпеки та надзвичайних ситуацій Одеської облдержадміністрації від 11.10.2021 № 13;

оголошення № [UA-2021-10-25-004961-b](#):

протокол засідання від 12.10.2021 № 15/09-21 Експертної комісії Державної служби України з надзвичайних ситуацій з визначення рівнів та класів надзвичайних ситуацій з Переліком надзвичайних ситуацій (додаток № 3 до протоколу № 15/09);

протокол позачергового засідання Комісії з питань техногенно-екологічної безпеки та надзвичайних ситуацій Одеської облдержадміністрації від 11.10.2021 № 13;

оголошення № [UA-2021-10-27-004251-a](#):

протокол позачергового засідання Комісії з питань техногенно-екологічної безпеки та надзвичайних ситуацій Демидівської селищної ради № 13 від 09.10.2021;

протокол позачергового засідання Комісії з питань техногенно-екологічної безпеки та надзвичайних ситуацій Рівненської області № 31 від 09.10.2021;

протокол засідання № 15/09-21 від 21.10.2021 Державної служби України з надзвичайних ситуацій;

оголошення № [UA-2021-10-23-006764-b](#):

протокол № 31 від 09.10.2021 позачергового засідання Комісії з питань техногенно-екологічної безпеки та надзвичайних ситуацій Рівненської області;

протокол № 15/09-12 від 12.10.2021 Експертної комісії з визначення рівнів та класів надзвичайних ситуацій Державної служби України з надзвичайних ситуацій;

Меморандум про взаєморозуміння щодо врегулювання проблемних питань у сфері постачання теплової енергії та гарячої води в опалювальному періоді 2021/2022 рр. від 30.09.2021.

Натомість ДАСУ за результатами розгляду відповідей замовників у висновках зазначала:

«...замовники надали документи, які не обґрунтовують рішення замовників про проведення переговорної процедури закупівлі...»;

«...з урахуванням наданих замовником пояснень та документів, переговорна процедура закупівлі застосована замовником за наявності умов, передбачених пунктом 3 частини 2 статті 40 Закону, проте з порушенням вимог пункту 8 частини 6 статті 40 Закону...».

Цікаво, що у всіх висновках про наявність порушень аудитори зазначили таке: *«за результатами аналізу питання повноти відображення інформації про публічну закупівлю встановлено порушення норм пункту 8 частини 6 статті 40 Закону. За результатами аналізу питань дотримання замовником законодавства у сфері публічних закупівель щодо визначення предмета закупівлі, відображення закупівлі в річному плані, оприлюднення інформації про закупівлю, наявності підстав щодо застосування переговорної процедури закупівлі **порушень не встановлено**».*

Отже, проблема полягала в тому, що замовники оголошували переговорну процедуру закупівлі не відповідно до пункту 8 частини 6 статті 40 Закону про закупівлі — *повідомлення про намір укласти договір про закупівлю повинно містити таку інформацію, як обґрунтування застосування переговорної процедури закупівлі, експертні, нормативні, технічні та інші документи, що підтверджують наявність умов застосування переговорної процедури закупівлі. Якби замовники долучили такі документи з самого початку, порушення не було б виявлено.*

Водночас деякі замовники не погоджуються з висновком ДАСУ, як було в закупівлі № [UA-2021-10-22-008322-b](#): *«...не погоджуємось із зазначеним зобов'язанням органу державного фінансового контролю з таких підстав:*

відміна переговорної процедури закупівлі унеможливить у подальшому укладання договору про закупівлю з постачальником ТОВ "Газопостачальна компанія "Нафтогаз Трейдинг"" за оптимальною ціною, у зв'язку з чим замовник буде вимушений проводити закупівлю природного газу у комерційних постачальників за значно вищою ціною, що в подальшому може спричинити неефективне та нераціональне витрачання бюджетних коштів;

вважаємо, що порушення, викладене у висновку, є малозначним, тому не впливає на результати закупівлі та не завдає шкоди державним і суспільним інтересам...».

Водночас у закупівлі № [UA-2021-10-25-004002-b](#) ДАСУ виявлено порушення пункту 8 частини 1 статті 10 Закону та частини 5 статті 40 Закону: повідомлення про намір укласти договір про закупівлю не оприлюднено протягом одного дня з дня прийняття рішення про визначення переможця процедури закупівлі / спрощеної закупівлі. Відповідно, замовником прийнято рішення про відміну торгів згідно з пунктом 2 частини 8 статті 40 Закону про закупівлі.

Висновки

відсутність завантажених експертних, нормативних, технічних та інших документів, що підтверджують наявність умов застосування переговорної процедури закупівлі, при оприлюдненні повідомлення про намір укласти договір про закупівлю трактується аудиторами як порушення пункту 8 частини 6 статті 40 Закону;

неоприлюднення повідомлення про намір укласти договір про закупівлю протягом одного дня з дня прийняття рішення про визначення переможця процедури закупівлі / спрощеної закупівлі трактується аудиторами як порушення пункту 8 частини 1 статті 10 Закону та частини 5 статті 40 Закону.

Додатково на порталі RADNUK.COM.UA читайте такі корисні статті:

«[“Подвійна закупівля”: протиправна маніпуляція чи ні?»](#)»;

«[За рішенням АМКУ відмінено переговорну процедуру закупівлі. Чи дозволяє Закон повторне оголошення?»](#)»;

«[Найчастіші підстави відхилення учасників у закупівлях природного газу»](#)»;

«[Різні підстави для проведення переговорної процедури закупівлі: думка суду»](#)».